

Dzimumu līdztiesības komitejas 44. sēde

PROTOKOLS Nr. 16

Rīgā, Zoom platformā plkst. 14.00

2024. gada 20. jūnijā

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (turpmāk - Komiteja) vadītājs

Sēdē piedalās:

Kitija Eglīte, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Inete Ielīte, biedrības “Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Anete Ilves, Tiesībsarga biroja Diskriminācijas novēršanas nodaļas vadītāja

Edīte Kalniņa, biedrības “Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls”

valdes līdzpriekšsēdētāja

Elīta Kresse, biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” padomniece ārējo sakaru jautājumos

Anna Elīza Lazdiņa, Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas vecākā referente

Iluta Lāce (aizvieto Beatu Joniti), Biedrības “Centrs MARTA” vadītāja

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece

Linda Naudiša, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Ronalds Petrovskis, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākais referents

Sandris Rāgs, Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas jurists

Linda Romele (aizvieto Līgu Bāriņu, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” biedri, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietnieci), arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos

Ērika Todjēre, Valsts Kancelejas Cilvēkresursu politikas nodaļas vadītāja

Agnese Zarīte, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja konsultante

Žanete Zvaigzne, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja vietniece

Uzaicinātie dalībnieki:

Diāna Jakaite, LM Valsts sekretāra vietniece

Sanita Vasiļjeva, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Sēdē nepiedalās:

Lauris Bokišs, biedrības ģimenes atbalstam "Tēvi" loceklis

Dace Helmane, biedrības "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts" valdes locekle

Rota Lāce, Latvijas Jaunatnes padomes viceprezidente

Ainars Nābels-Šneiders, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta vecākais referents

Eva Selga, Latvijas personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja

Inta Šusta, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Māra Maija Vēbere, Aizsardzības ministrijas Aizsardzības plānošanas un analīzes departamenta, Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā referente

Sēdi protokolē:

Ieva Juhņēviča, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

1. Darba kārtības apspriešana.

I. Alliks iepazīstina ar sēdes darba kārtību un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai. Iebildumi vai priekšlikumi par darba kārtības papildināšanu vai maiņu netiek saņemti, tādēļ Komitejas vadītājs aicina sākt Dzimumu līdztiesības sēdi.

Vienojas:

apstiprināt darba kārtību.

2. Informācija par Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.-2023. gadam īstenošanu

Komitejas vadītājs informē, ka š.g. 18. jūnijā valdības sēdē tika apstiprināts arī jaunais Plāns sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024. -2027. gadam.

Komitejas vadītājs aicina sniegt informāciju par Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.-2023. gadam īstenošanu Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecāko ekspertu dzimumu līdztiesības jautājumos Agnesi Gaili.

A. Gaile pateicas visām iesaistītajām pusēm, kas piedalījās plāna izstrādē un saskaņošanā. Turpinājumā A. Gaile sniedz prezentāciju par īstenotajiem pasākumiem Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.-2023. gadam, norādot, ka plānā kopumā bija iekļauti 20 pasākumi, kuriem bija noteikti 63 rezultatīvie rādītāji. 11 no šiem rezultatīvajiem rādītājiem ir pārceļti uz nākošo Plānu 2024.- 2027. gadam, savukārt 8 no rezultatīvajiem rādītājiem netika sasniegti, ierobežoto līdzekļu un kapacitātes dēļ. Pasākumi Plāna 2021.-2023. gadam ietvaros tika īstenoti pamatā ar ārvalstu finanšu instrumentu atbalstu vai Valsts programmas ģimenes un bērnu stāvokļa uzlabošanai finansējumu. Tiek sniegta informācija par galvenajiem rīcības virzieniem un aktivitātēm Plāna ietvaros, fokusējoties uz pasākumiem darba un privātās dzīves saskaņošanai, stereotipu mazināšanai darba tirgū un izglītībā, vienlīdzīgas darba samaksas veicināšanai, vardarbības ģimenē un pret sievietēm novēršanai, kā arī valsts pārvaldes darbinieku kapacitātes celšanai dzimumu līdztiesības jomā.

Pēc A. Gailē prezentācijas I. Ielīte pateicas par to, arī par paveikto darbu plāna izstrādē un vaicā, ko būtu nepieciešams darīt, lai stiprinātu apmācību kapacitāti valsts pārvaldes darbiniekiem par dzimumu līdztiesības jautājumiem? S. Vasiļjeva norāda, ka ir nepieciešama vēlme un izpratne arī citu nozaru ministrijās ieviest dzimumu līdztiesību kā horizontālu principu. Ir nepieciešams veicināt vienotu izpratni par šo jautājumu un par ieguvumiem, ieviešot dzimumu līdztiesības principu visās nozaru politikās, tādēļ nākamā Plāna ietvaros ir iekļautas visaptverošas mācības valsts pārvaldes darbiniekiem.

L. Romele pēc prezentācijas norāda, ka arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība kopā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju iesaistījās Plāna 2021.-2023. gadam aktivitātēs, veicinot darba un privātās dzīves līdzsvaru projekta “Līdzsvars visiem (B4A)” ietvaros. Pateicas par doto iespēju īstenot šo pasākumu.

I. Ielīte norāda, ka, skatoties uz nākamo plānošanas periodu, būtu nepieciešams domāt par to, kā kvalificēt dzimumu līdztiesības ekspertus. Latvijas Sieviešu sadarbības tīkls domā par šādas aktivitātes veikšanu. Tāpat Labklājības ministrijas mājas lapā būtu nepieciešams atjaunot organizāciju sarakstu dzimumu līdztiesības jomā.

Sniegtā prezentācija pēc sanāksmes tiks ievietota LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. Sieviešu diskriminācijas novēršanas komitejas ieteikumu Latvijai ieviešanas pārskats

Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja pārstāve Agnese Zarīte sniedz informāciju par sieviešu diskriminācijas novēršanas komitejas ieteikumu Latvijai ieviešanas pārskatu.

Konvenciju par jebkuras diskriminācijas pret sievietēm izskaušanu Latvija ratificēja 1992. gadā. Konvencijas uzraudzību īsteno Sieviešu diskriminācijas novēršanas komiteja un saskaņā ar Konvenciju dalībvalstīm ir pienākums ziņot par Konvencijas izpildi un atbildēt uz Komitejas jautājumiem.

2020. gada 11. februārī Komitejas sēdē Ženēvā tika izskatīts Latvijas apvienotais 4.-7. nacionālais ziņojums par Latvijas situāciju no 2005. gada līdz 2017. gadam. Tā rezultātā Komiteja sniedza savus secinājumus ar rekomendācijām Latvijai un lūdza Latviju līdz 2024. gada februārim iesniegt savu nākamo kārtējo ziņojumu. Šobrīd ziņojums ir izstrādes procesā. 2024. gada janvārī birojs izsūtīja visām ministrijām un Tiesībsargam jautājumus informācijas sniegšanai ziņojuma sagatavošanai. Informācija ir saņemta un šobrīd tiek apkopota. Ziņojums pēc tam tiks tulkots uz angļu valodu.

Tiek plānots, ka nacionālajā ziņojumā indikatīvi tiks ietvertas šādas tēmas: attiecībā uz politikas plānošanas dokumentiem, nacionālajā ziņojumā tiks iekļauta informācija par Plānu sievietēm un vīriešiem vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.-2023., kā arī ieskats par Plānu sievietēm un vīriešiem vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024.-2027. Attiecībā uz stereotipu mazināšanu plānots iekļaut informāciju par Labklājības ministrijas īstenoto projektu "Līdzsvars visiem", Sabiedrības integrācijas fonda rīkoto kampaņu "Spēj viņš = spēj viņa" un "Izstāstīt saliedētību", par Labklājības ministrijas sadarbībā ar biedrību "Centrs MARTA" īstenotajām jauniešu sarunu darbnīcām par nevardarbīgu attiecību veidošanu, kas ir brīvas no ar dzimumu saistītiem negatīviem stereotipiem, kā arī par sabiedrisko mediju ombuda institūcijas izveidi Latvijā. Attiecībā uz vardarbības pret sievietēm izskaušanu nacionālajā ziņojumā tiks norādīta informācija par Stambulas konvencijas ratifikāciju, par Labklājības ministrijas veidoto ikgadējo sabiedrības informēšanas kampaņu, par rehabilitācijas pakalpojumu uzlabošanu vardarbībā cietušām un vardarbību veikušām personām, par pieeju valsts apmaksātai juridiskai palīdzībai vardarbībā cietušajiem, par apmācībām amatpersonām, kā arī par pagaidu aizsardzības regulējuma pilnveidošanu. Saistībā ar cilvēku tirdzniecības un prostitūcijas izskaušanu ziņojumā tiks iekļauta informācija par krimināllikuma regulējumu, kā arī par Labklājības ministrijas skrīninga rīku profesionāļiem un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem. Izglītības jomā tiks iekļauta informācija par asistenta pakalpojumiem bērniem ar invaliditāti, par STEM jomas popularizēšanu meiteņu vidū, par Izglītības kvalitātes dienesta īstenoto ES fondu projektu "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai", kā arī par romu mediatoru iesaisti izglītības jomā. Nodarbinātības jomā tiks iekļauta informācija par darba samaksas pārredzamības direktīvas pārņemšanu Latvijā, par NVA piedāvātajiem pakalpojumiem un sociālo uzņēmējdarbību, par darba un privātās dzīves saskaņošanas pilnveidojumiem, kā arī par romu mediatoru atbalstu nodarbinātības jomā. Veselības jomā tiks iekļauta informācija par pasākumiem, lai nodrošinātu higiēnas preču pieejamību skolās, par finansējumu veselības aprūpei, par pasākumiem, lai uzlabotu seksuālo un reproduktīvo veselību, par psihiskās veselības aprūpes pieejamību, kā arī par profilakses pasākumu uzlabošanu, lai cīnītos pret HIV un AIDS izplatību Latvijā.

Pēc nacionālā ziņojuma izstrādes tas tiks nosūtīts ministrijām saskaņošanai līdz šī gada beigām. Saskaņošanas procesā tiks informētas arī nevalstiskās organizācijas, ņemot vērā praksi, kas ir izstrādājusi nacionālā ziņojuma izstrādē par bērnu tiesību jautājumiem. Nevalstiskās organizācijas tika informētas caur MK sadarbības memoranda īstenošanas padomi, lūdzot nosūtīt informāciju visām nozares nevalstiskajām organizācijām, aicinot tās sniegt viedokli. Līdzīga prakse tiks īstenota arī šoreiz. Iesniegšana ANO tiek plānota nākamā gada pirmajā pusē. Pēc tam nevalstiskās organizācijas tiks aicinātas sniegt arī savus alternatīvos ziņojumus.

Pēc prezentācijas I. Lāce norāda, ka saistībā ar Konvencijā iekļautajiem prostitūcijas aspektiem, būtu nepieciešams pieminēt 2020. gadā veiktās izmaiņas, atceļot prostituēto personu sodīšanu.

Tāpat I. Lāce informē, ka š.g. 21. jūnijā Ženēvā speciālā ziņotāja par vardarbību pret sievietēm un vardarbību pret meitenēm prezentēs savu ziņojumu par prostitūciju, kur prostitūcija tiek pielīdzināta vardarbības sistēmai, kas varētu stiprināt arī Latvijas pieeju šajā jautājumā.

I. Ielīte norāda, ka nosauktajā informācijā nav ietvertas vairākas citu NVO veiktās iniciatīvas un skatījums tādos jautājumos kā cilvēku tirdzniecība un darbs ar romu sievietēm un meitenēm, kur aktīvi piedalās Latvijas Sieviešu sadarbības tīkla organizācijas. Diemžēl ziņojuma projekts nav saņemts caur sadarbības memoranda īstenošanas padomes formātu, tādēļ būtu nepieciešams domāt par citu ziņojuma izplatīšanas veidu. Attiecībā uz higiēnas preču izplatīšanu skolās, Latvijas Sieviešu sadarbības tīkls ir šīs iniciatīvas uzsācēji, tāpat organizācija ir aktīvi strādājusi ar sieviešu veselības jautājumiem, ir īpaši kontekstā ar krūts veselības jautājumiem. I. Ielīte piedāvā biroja pārstāvei iesniegt organizāciju sarakstu, kas ir iesaistītas visu minēto jautājumu risināšanā un aktualizēšanā.

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. Sistēmiskā diskriminācija dzimuma dēļ Latvijā – pētījums par reglamentētajām profesijām

Tiesībsarga biroja Diskriminācijas novēršanas nodaļas vadītāja Anete Ilves sniedz prezentācija par Tiesībsarga biroja veikto pētījumu par sistēmisko diskrimināciju dzimuma dēļ Latvijā, kur īpaša uzmanība tiek veltīta reglamentētajām profesijām.

Prezentācijas sākumā tiek iezīmēta sistēmiskās diskriminācijas izpratne, kā arī dzimumu līdztiesības aspekti nodarbinātībā, kas saistīti ar grūtniecību un bērna kopšanas atvaļinājumu un pabalstu.

Tiek iezīmēti arī atklātie gadījumi izglītības nozares projektos, kur konstatēta diskriminācija saistībā ar iespēju doties bērna kopšanas atvaļinājumā “PostDoc Latvia” projekta ietvaros. Programmas normatīvajā regulējumā nebija izvērtēta ar grūtniecību saistīto atvaļinājumu ietekme uz projekta veikšanu, tādējādi programmā iesaistītās sievietes nevarēja ar grūtniecību saistītos atvaļinājumus izmantot vispār vai arī varēja izmantot ļoti ierobežotā apmērā, lai gan sievietēm bija noslēgti darba līgumi ar konkrēto augstskolu vai pētniecības institūciju. Darba un privātās dzīves apsvērumi netika uzskatīti kā prioritāri programmas ietvaros un radās situācijas, kad zinātnieces strādāja grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā. Pēc faktu konstatācijas Izglītības un zinātnes ministrija apņēmas uzlabot programmu, vienlaikus anotācijā atkārtoti netika ietverta informācija par to, kā programmas ietvaros tiks nodrošināti dažādie darba un privātās dzīves saskaņošanas mehānismi, it īpaši tie, kas attiecas uz sievietēm grūtniecības un bērna kopšanas laikā. Ministru kabineta 2024.gada 9.janvāra noteikumu Nr.35 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pētniecības un inovāciju kapacitātes stiprināšana un progresīvu tehnoloģiju ieviešana kopējā P&A sistēmā” 1.1.1.9. pasākuma “Pēcdoktorantūras pētījumi” īstenošanas noteikumi” anotācija ir precizēta pēc Tiesībsarga biroja norādījuma.

Saistībā ar reglamentētajām profesijām A. Ilves norāda, ka Latvijā ir daudz reglamentēto profesiju, kur personai papildus augstākās izglītības iegūšanai ir nepieciešams iziet cauri

sertifikācijas procesam, lai varētu strādāt konkrētajā profesijā. Attiecībā uz ārstniecības personām A. Ilves norāda, ka sertifikācijas termiņš ir 5 gadi un šo 5 gadu laikā ir jābūt gan praksei, gan jāsavāc konkrēts punktu skaits attiecībā uz tālākizglītību. Ja tas tiek izdarīts, tad notiek resertifikācija. Ja šos nosacījumus nevar izpildīt, tad sertifikācija tiek sākota no sākuma. Šos nosacījumus nosaka MK noteikumi – izvērtējot šo normatīvo regulējumu, netika konstatēts izvērtējums saistībā ar grūtniecību saistīto atvaļinājumu ietekmi uz prasību izpildi. Praksē Tiesībsarga birojs ir konstatējis, ka šiem nosacījumiem ir negatīva ietekme uz pēctecīgām grūtniecībām. Ja šo piecu gadu laikā sievietei piedzimst viens bērns, tad principā ir iespējams izpildīt visus nosacījumus, bet, ja sievietei piedzimst vairāki bērni šī perioda ietvaros, tad prasības nav iespējams izpildīt. Tāpat tika konstatēts, ka, pat ja ir celta kvalifikācija, sertifikācija ir jāsāk no sākuma un nevar iziet resertifikācijas procesu. Tādējādi sievietei nevar atgriezties savā iepriekšējā darbā, kas neatbilst Darba likumam, kurš nosaka, ka jābūt saglabātam iepriekšējam nodarbinātības līmenim. Sertifikācija ir dārgāka nekā resertifikācija – šis aspekts būtībā sodīja sievietes ārstes par to, ka viņas izmantoja vairākus ar grūtniecību saistītos atvaļinājumus. Atbildīgās institūcijas tika informētas par šo situāciju. Veselības ministrija sadarībā ar Latvijas ārstu biedrību ir veikušas nepieciešamos labojumus.

Vienlaikus saglabājas dažādi riski citās reglamentētajās profesijās. Latvijā tādas kopā ir 16 (arhitektūra un būvniecība, transporta nozare, veterinārmedicīna, izglītības un sporta joma, elektroenerģētikas joma, u.c.). Tiesībsarga birojs ārpakalpojumā ir veicis izpēti šajā jomā un kā galvenais secinājums tiek norādīts tas, ka, lai arī pastāv vienots likums, kas runā par reglamentētajām profesijām, katra no šīm profesijām ir citas ministrijas pārziņā, līdz ar to veidojas sadrumstalota un haotiska situācija reglamentēto profesiju jomā. Ir profesijas, kurās eksistē beztermiņa sertifikācija, kā arī profesijas ar dažādu termiņu sertifikāciju. Arī prasības sertifikācijai ļoti atšķiras un ļoti retos gadījumos regulējumā ir atrunāts jautājums par darba un privātās dzīves saskaņošanas iespējām un nosacījumiem. Tāpat regulējumā tiek izmantota ļoti dažāda terminoloģija, runājot par sertifikācijas un resertifikācijas procesu. Daļā gadījumos sertifikācijas procesi tiek uzticēti nevalstiskajam sektoram, tādēļ nav arī saprotama lēmuma pārsūdzības procedūra.

Lai izvairītos no šīs sistēmiskās diskriminācijas, likumprojektu anotācijas sadaļa noteikti ir jāpapildina ar ietekmi uz cilvēktiesībām un dzimumu līdztiesību. Ir praktiski jāmodelē un jāizvērtē, kā dažādas situācijas var ietekmēt personu tiesības. Tāpat atbildīgajām iestādēm ir jāievēro labas pārvaldības principi. Valsts iestādēm ir jāreaģē uz iedzīvotāju iesniegumiem.

Pēc prezentācijas S. Vasiļjeva vaicā, kas tiesībsarga ieskatā ir galvenās lietas, ko ministrijām būtu nepieciešams sakārtot? Kā arī, vai sertifikācijas un resertifikācijas noteikumi šobrīd dod pievienoto vērtību un attaisno savu ieguldījumu tādā formātā, kādā šobrīd tie pastāv?

A. Ilves norāda, ka pētījums par reglamentētajām profesijām būs pieejams Tiesībsarga biroja mājas lapā, kā arī tiks nosūtīts visām ministrijām. Šajā kontekstā ministrijām būtu nepieciešams sanākt kopā un izvērtēt esošo situāciju reglamentēto profesiju jomā, jo šobrīd šajā jomā valda nesakārtotība. Iespējams, ir nepieciešams vienoties par pilnīgi citu pieeju šajā jautājumā. Šobrīd tiesībsargs vislielāko risku darba un privātās dzīves saskaņošanas jomā saskata būvniecības nozares profesijās. Katrai nozarei būtu jāizanalizē, vai esošie noteikumi ir patiešām lietderīgi un attaisno sevi. Piemēram, attiecībā uz veterinārārstiem sistēma ir tik ļoti sarežģīta, ka jaunie veterinārārsti neizprot, kā īsti veikt sertifikāciju. Eksistē arī problēma ar uzraudzības iestāžu standartiem – dažas no nevalstiskā sektora organizācijām, kas veic sertifikāciju un

resertifikāciju nav pienācīgi reģistrētas, tādēļ rodas jautājums, kas notiek, ja šī organizācija beidz savu pastāvēšanu. Tāpat rodas jautājums, vai visas reglamentētās profesijas atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Ir nepieciešama sakārtota sertifikācijas sistēma.

P. Leiškalns norāda, ka ir nepieciešams domāt arī par vecāka pabalsta sistēmas sakārtošanu, kad abi vecāki izvēlas piedalīties bērna kopšanā, samazinot darba slodzi, jo šis jautājums arī ir cieši saistīts ar darba un privātās dzīves saskaņošanas tiesībām.

I. Ielīte norāda, ka šī jautājuma risināšanā noteikti jāiesaista nevalstiskais sektors, it īpaši tās organizācijas, kas pārstāv sertificējamo personu grupu, piemēram, biedrība

“Sievietes medicīnā”, biedrība “Sievietes transportā”. Tāpat ļoti atbalsta rekomendāciju par anotāciju papildināšanu. Tāpat I. Ielīte uzsver nepieciešamību šeit arī pētīt situāciju doktorantūras līmeņa studijās. Joprojām nav atrasts risinājums jautājumam par doktorantūras pārtraukumu – rodas nevienlīdzība starp sievietēm un vīriešiem – jo kopēji atļauts kavēt tikai 2 gadus, respektīvi, doktorantūras studentes, kas daudz biežāk nekā studenti, izmanto bērna kopšanas atvaļinājumu, tiek pakļautas ierobežojumam.

Sniegtā prezentācija pēc sanāksmes tiks ievietota LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

5. Direktīvas, lai veicinātu līdzsvarotāku dzimumu pārstāvību biržā kotēto uzņēmumu valdēs, pārņemšanas piedāvātais redzējums Latvijā

Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte dzimumu līdztiesības jautājumos Ieva Juhņēviča sniedz informāciju par Direktīvas pārņemšanas procesu Latvijā.

Direktīvas mērķis ir panākt līdzsvarotāku sieviešu un vīriešu pārstāvību biržā kotēto uzņēmumu valdēs, nosakot konkrētus pasākumus mērķa sasniegšanai Latvijā līdz 2026. gada 30. jūnijam uzņēmumiem būs jāsasniedz viens no šādiem mērķiem: (1) nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji ieņem vismaz 40% no direktoru amatiem bez izpildpilnvarām vai (2) nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvji ieņem 33% no visiem valdes un padomes amatiem. Tāpat dalībvalstīm jānodrošina, ka tie uzņēmumi, kas nenasniedz nevienu no norādītajiem mērķiem, tiem ir jāpielāgo kandidātu atlases process iecelšanai vai ievēlēšanai valdes un/vai padomes amatos. Uzņēmumiem tiek noteikti arī dažādi ziņošanas pienākumi, kā arī ir paredzēti sodi par noteikumu pārkāpumiem.

2023. gada maijā Labklājības ministrija izveidoja starpinstitucionālo darba grupu direktīvas prasību pārņemšanai un šīs darba grupas ietvaros tika nolemts, ka veiksmīgākā pieeja direktīvas pārņemšanai Latvijā ir jauna likuma izveide. Tiks pārņemts esošais direktīvas tvērums un kā uzraugošā iestāde ir izraudzīta Latvija Banka. Sankciju pieeja vēl tiek apspriesta, taču jāuzsver, ka uzņēmumi netiek sodīti par mērķa nenasniegšanu. Augustā ir plānota likumprojekta publiskā apspriešana, savukārt septembrī likumprojekts tiks virzīts TAP starpinstitūciju saskaņošanai. Papildus tiks virzīti arī grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā.

6. Citi jautājumi

Komitejas vadītājs jautā, vai kādam ir aktualizējami jautājumi sadaļā “Citi jautājumi”?

I. Ielīte aktualizē jautājumu citām ministrijām par ar dzimumu līdztiesību saistītu jautājumu virzību. Tāpat I. Ielīte lūdz Labklājības ministriju sniegt viedokli par to, kā izskatās to iniciatīvu virzība, kas saistīta ar bērna kopšanas atvaļinājumu pabalstu, audžu ģimeņu atbalstu, kā arī higiēnas preču nodrošināšanu skolās?

Komitejas vadītājs norāda, ka prioritāro pasākumu kontekstā galvenais uzsvars tiek likts uz aizsardzības un drošības jomu, taču Labklājības ministrijas pasākumi tiks iesniegti un skaidroti šajā kontekstā, t.sk., arī iepriekš minētie pasākumi. Vienlaikus jāreķinās, ka resursi dažādām iniciatīvām nākamā gada kontekstā ir ļoti ierobežoti. S. Vasiļjeva papildina, ka iesniegtās iniciatīvas turpinās būt Labklājības ministrijas prioritāte, un, ja arī tām netiks piešķirti līdzekļi šogad, tās tiks iesniegtas atkārtoti arī nākamajā gadā.

Komitejas vadītājs sēdes noslēgumā informē, ka nākamā Dzimumu līdztiesības komitejas sēde ir plānota š.g. septembrī. Šajā sanāksmē tiks skatīti jautājumi, kas skar dzimumu stereotipus profesijas izvēlē un darba meklēšanā, direktīvas par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu vienlīdzīgas darba samaksas vīriešiem un sievietēm principu pārņemšanu Latvijā, kā arī Latvijas kandidatūru ANO drošības padomē.

Sanāksmi slēdz plkst. 15:30

Sanāksmes vadītājs

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko
parakstu un satur laika zīmogu*

I. Alliks